

LAG- och EKONOMIUTSKOTTETS betänkande N^o
11/1952 över landskapsstyrelsens framställning
till Ålands landsting med förslag till landskaps-
lag angående landskapet Ålands kolonisations-
kassa.

Angående förenämnda framställning, varöver landstinget inbegärt
lag- och ekonomiutskottets utlåtande, får utskottet för landstinget
vördsamt framhålla följande.

Landskapsstyrelsen har i sin motivering framhållit att gällande
bestämmelser om att kolonisationskassor böra finnas i alla land-
skapets kommuner innebära en direkt "överorganisation". Detta torde
knappast vara en felsyn. Även i det fall att lånens antal komma att
stiga, torde det vara mest ändamålsenligt att dessa kassor samman-
slås till en enda. Ju fler lånen bliva desto markantare framträder
behovet av att kassorna handhavas av personer förtrogna med bokfö-
ring. Att särskilt avlöna sådana personer i varje kommun skulle
ställa sig ganska dyrt. Genom koncentration bliva förvaltningskost-
naderna sålunda mindre. Men även flere andra synpunkter tala för en
koncentrering. Arbetet för övervakningen blir lättare. Uppgifterna
blir mer homogena. "Papperskriget" blir mindre o.s.v. På grund här-
av har utskottet omfattat förslaget om en enda kolonisationskassa
för hela landskapet.

Vid detaljgranskningen av lagförslaget har utskottet bl.a. dryf-
tat det i remissdebatten gjorda förslaget om att till termen "finsk
medborgare" skulle fogas uttrycket "med åländsk hembygdsrätt". Ut-
skottet har emellertid för sin del ansett att ett sådant stadgande i
detta sammanhang icke skulle stå i överensstämmelse med de i själv-
styrelselagen utstakade rättsprinciperna och sålunda ur behörighets-
synpunkt kunna påkalla erinran från statsmaktens sida. Dessutom

ifrågasättes huruvida icke en dylik bestämmelse skulle medföra att de med stöd av den nu ifrågavarande lagen utgivna kolonisationsmedel skulle vid den skattefinansiella utjämnningen ställas i sin helhet utom kolumn. Utskottet anser sig sålunda icke kunna förorda införande av ovannämnda tillägg.

Enligt § 7 i lagförslaget kan landskapsstyrelsen vid behov genom landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser angående verkställigheten och tillämpningen av lagen ifråga. Utskottet hoppas på att sådan förordning snarligen skall utarbetas på det att ett ändamålsenligt handhavande av kolonisationsmedlen skall kunna åstadkommas fortast möjligt.

I § 4 talas om "förmedling av kommunens kolonisationskassa". Ordet "kolonisationskassa" skall givetvis vara "kolonisationsnämnd". Då felet är av redaktionell art torde justeringsutskottet observera detsamma.

I några fall har utskottet ansett sig böra föreslå ändringar i lagförslaget.

§ 1 mom. 1. Detta moment, i den lydelse det har i förslaget, förutsätter att ifrågavarande kolonisationsmedel utgivas direkt ur budgetanslag och sålunda förbliva s.k. momentpenningar. Utskottet anser emellertid att landskapsstyrelsen borde noga överväga lämpligheten av att kolonisationsmedlen även hos oss skulle behandlas såsom en fond, i vilket fall de i budgeten observerade anslagen för ändamålet skulle överföras varje år till sagda fond. Detta förfarande tillämpas i riket och har sannolikt sin betydelse ur konjunktur-utjämnande synpunkt. För landskapets vidkommande borde ett dylikt förfaringssätt även underlätta budgeteringen och göra budgetens förverkligande smidigare och mera tillfredsställande. På grund härav har utskottet i momentet inryckt även begreppet "reserverade" kolonisationsmedel.

§ 5. Enligt § 5 skola vad i rikets kolonisationslagstiftning stadgas om bl.a. förfarandet vid låneansökans handläggning och beviljande samt åtgärder i samband därmed, tillämpas även på Åland. Då behandlingen av de flesta ansökningarna ur kolonisationsmedel i riket emellertid sker i sådan ordning, som icke kan ha sin direkta motsvarighet på Åland, t.ex. visavis kolonisationsinspektörens eller kolonisationskommissionernas uppgifter, har utskottet ansett - till dess landskapsförordning utfärdats - det föreligga behov av en bestämmelse därom, att landskapsstyrelsen i sådana oklara fall äger bestämma vem det skall åligga att handhava sagda uppgifter. Denna bestämmelse har införts såsom ett andra moment till femte paragrafen. Till följd av ovanframförda omständigheter har även i samma paragrafs första moment framför uttrycket "vad därom i rikets kolonisationslagstiftning stadgas" - ordet stadgats har utbytt mot ordet stadgas - tillagts "i tillämpliga delar".

På grund av det ovananförda får utskottet föreslå,

att landstinget ville godkänna lagförslaget, dock sålunda att § 1 mom. 1 samt § 5 erhålla följande lydelser:

§ 1 mom. 1.

"För ökande och stödande av den självständiga småbrukarbefolkningen samt för förbättrande av landsbygdens bostadsförhållanden kan av därför reserverade eller i landskapets inkomst- och utgiftsstat anvisade kolonisationsmedel lån beviljas och kredit förmedlas mot låg ränta."

§ 5.

"Lån ur kolonisationskassa skall beviljas enligt enahanda grunder och villkor, som i riket för sådana låns beviljande fastställts. Angående förfarandet vid låneansökans handläggning och beviljande samt åtgärder i samband därmed, säkerhet för och lyftande av lån,

amortering av och erläggande av ränta för lån, brandförsäkring av byggnad, för vars uppförande lån erhållits, när lån skall anses utan uppsägning till betalning förfallet, straffränta för icke på förfallodagen erlagd amortering samt avverkning och försäljning av skog från odlingslägenhet eller tillskottsjord skall i tillämpliga delar gälla vad därom i rikets kolonisationslagstiftning stadgas.

Då i rikets kolonisationslagstiftning omnämnd myndighet icke har sin motsvarighet i landskapet Åland, äger landskapsstyrelsen avgöra vem som skall handlägga på sagda myndighet ankommande uppgifter."

Mariehamn den 24 november 1952.

På lag- och ekonomiutskottets vägnar:

Albin Johansson.

Th. Eriksson.

Närvarande i utskottet: Albin Johansson, Nils Karlsson, August Lindblom, Ferdi Sjöstrand och Lennart Mattsson.

N 27/1952.

STORA UTSKOTTETS betänkande N 27/1952 över landskapsstyrelsens framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag angående landskapet Ålands kolonisationskassa.

Landstinget, som i ärendet fått mottaga lag- och ekonomiutskottets betänkande N 11/1952, har däröver inbegärt stora utskottets utlåtande.

Lag- och ekonomiutskottet har i sitt betänkande framhållit beträffand det vid remissdebatten gjorda förslaget om sådan ändring av 1 § 2 mom., att i första momentet nämnd kredit skulle beviljas endast personer med åländsk hembygdsrätt, att ett sådant stadgande icke stode i överensstämmelse med de i självstyrelselagen utstakade rättsprinciperna och sålunda ur behörighetssynpunkt kunde påkalla erinran från statsmaktens sida samt att en sådan bestämmelse kunde medföra, att de med stöd av den nu ifrågasatt lag utgivna kolonisationsmedlen skulle vid den skattefinansiella utjämnningen ställas i sin helhet utom kolumn. På grund härav har stora utskottet, där förenämnda förslag också väckts, aktat nödigt infordra utlåtanden av sakkunniga personer angående berörda omständigheter. I samtliga dessa sakkunnigutlåtanden framhålls, att då landstinget tillkommer att stifta lag om kolonisationsverksamhet samt om bosättningslån, det även äger rätt att fastställa villkor för utgivande av de lån lagförslaget förutsätter och att intet hinder ur behörighetssynpunkt förefinnes, att ovannämnda stadgande intages i det föreliggande lagförslaget. Då det enligt stora utskottets åsikt vore av stor vikt för bevarande av den åländska jorden i åländska händer att införa det ifrågasatta stadgandet i lagförslaget, och då detta enligt den utredning, som införskaffats, kan göras, föreslår utskottet, att 1 § 2 mom. ändras i överensstämmelse med ovannämnda förslag.

I övrigt har stora utskottet icke haft något att anmärka mot lag- och ekonomiutskottets betänkande och lagförslag och får därför vördsamt föreslå,

att landstinget ville antaga lagförslaget i den lydelse lag- och ekonomiutskottet föreslagit, dock sålunda att 1 § 2 mom. erhåller följande lydelse:

1 § mom. 2.

I 1 mom. nämnd kredit kan beviljas personer med åländsk hembygdsrätt, vilka livnära sig helt och hållet eller huvudsakligen med kroppsarbete eller äro i ekonomiskt avseende med dem likställda och vilka önska erhålla sin utkomst eller jämte bostad en del av sin utkomst ur jorden. Ävenså kan i dylika fall kredit beviljas sådana icke åländsk hembygdsrätt åtnjutande finska medborgare, som i sin ägo bekommit fastighet, vilken